

Zaaknummer:	1425077
Afdelingsnaam:	Sociaal Domein
Steller:	Suna Kavak
Telefoonnummer	06 58907818
Onderwerp:	Vrijwillige eigen bijdrage Oekraïners in opvang

Voorstel

1. Vooruitlopend op de landelijke verplichte eigen bijdrage een vrijwillige eigen bijdrage van maximaal € 105,- per persoon per maand te vragen aan Oekraïners van 18 jaar en ouder binnen de opvanglocaties in de gemeente Hilversum
2. De raad te informeren via bijgaande raadsinformatiebrief.

Samenvatting

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft onlangs akkoord gegeven op het voornemen om een verplichte eigen bijdrage te vragen aan werkende Oekraïners binnen de opvanglocaties. Momenteel werkt het ministerie de kaders uit voor gemeenten. In aanloop naar de verplichte eigen bijdrage, die waarschijnlijk in Q4 van dit jaar start, wordt het college voorgesteld te starten met het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage aan Oekraïners van 18 jaar en ouder binnen onze twee opvanglocaties.

Oekraïners binnen de opvanglocaties ontvangen leefgeld. Zij hebben geen huisvestingskosten.

In tegenstelling tot asielzoekers mogen Oekraïners werken na inschrijving op een opvanglocatie. Alle inkomsten uit arbeid mogen zij, zonder afdracht van belastingen, behouden. Dat heeft tot landelijke discussie geleid en de wens van de Tweede Kamer om een verplichte eigen bijdrage.

Om het draagvlak in de samenleving te behouden en de Oekraïners binnen de opvanglocaties bewust te maken van de opvangkosten, is het voorstel om bewoners van 18 jaar en ouder te vragen om naar vermogen bij te dragen aan het verblijfskosten tot een maximum van €105,- per maand vanaf 1 mei 2024

Inleiding

Oekraïense ontheemden hebben in vergelijking met overige vluchtelingen in Nederland meer rechten. Zo kunnen zij zich vrij bewegen tussen Oekraïne en Nederland of andere landen binnen de Europese unie. Ook mogen zij meteen aan het werk na inschrijving op een opvanglocatie. Alle inkomsten uit arbeid mogen zij, zonder afdracht van belastingen, behouden. Daarnaast hebben zij geen kosten voor levensonderhoud of huisvesting. Deze kosten worden door de gemeente betaald. In vergelijking met de inwoners die afhankelijk zijn van een inkomen uit de bijstand, gelden niet dezelfde plichten. En dat begint langzaam te wringen. Zowel binnen de landelijke politiek als binnen de samenleving.

In aanloop naar de rijksregeling voor een verplichte eigen bijdrage (waarschijnlijk in Q4 van dit jaar) is het voorstel om te starten met het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage. Om het draagvlak binnen de samenleving te behouden en de bewoners binnen de opvanglocaties bewust te maken van de kosten die gemaakt worden voor de opvang binnen de gemeente zal een vrijwillige eigen bijdrage voor de verblijfskosten worden gevraagd aan alle bewoners van 18 jaar en ouder. We maken geen onderscheid tussen werkenden en niet werkenden, iedereen krijgt de gelegenheid om op basis van vrijwilligheid zelf een bedrag te kiezen dat zij willen bijdragen tot een maximum van €105,-. Dit bedrag is gelijk aan de verplichte eigen bijdrage per persoon die het rijk gaat vragen als tegemoetkoming in de energielasten.

We gaan er vanuit dat niet iedereen gehoor zal geven aan de oproep om een vrijwillige eigen bijdrage te betalen. Het is niet de bedoeling om geld binnen te halen maar om bewustwording te creëren voor de opvangkosten en de ongelijkheid in beeld te brengen bij de Oekraïner binnen de opvanglocaties tussen de reguliere inwoner en de Oekraïense ontheemden.

Probleemstelling/doel

We willen bewustwording creëren bij de Oekraïense ontheemden en draagvlak behouden binnen de samenleving. Oekraïners hebben niet dezelfde rechten en plichten als de reguliere inwoner. Zij mogen werken en behouden hun inkomen zonder afdracht van belastingen of kosten voor huisvesting of levensonderhoud. Dit draag niet bij aan het behouden van draagvlak binnen de samenleving. Door het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage per maand maken we de Oekraïners bewust van de huisvestingskosten. Doordat zij meebetalen aan huisvestingskosten kan dit leiden tot het behouden van het draagvlak binnen de samenleving. We maken geen onderscheid tussen werkenden en niet werkenden. Iedereen kan bijdragen naar vermogen.

Argumenten

1.1 Met het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage zorgen we voor bewustwording bij Oekraïners voor het kosteloos verblijf

Er ontstaat scheefgroei tussen de reguliere inwoner op bijstandsniveau en de Oekraïense ontheemde die werkt. Zo moeten reguliere inwoners op bijstandsniveau extra inkomsten afdragen bij bijverdiensten, betalen zij belasting, zorgkosten en kosten voor levensonderhoud en hebben per jaar recht op 4 weken vakantie. De ontheemde heeft geen kosten voor huisvesting of kosten van levensonderhoud, mag de opvang opgeteld langer verlaten dan 4 weken per jaar en mag inkomsten uit arbeid behouden zonder verrekeningen of belastingafdracht.

1.2 Met deze maatregel dragen we bij aan het behouden van draagvlak voor de opvang van Oekraïners

We geven de Oekraïners binnen de opvanglocaties de mogelijkheid om bij te dragen in hun verblijfskosten en bereidheid om medewerking te verlenen aan hun verblijf in gemeente Hilversum.

Kanttekeningen

1.1 De kans is groot dat er geen vrijwillige eigen bijdrage wordt afgedragen.

Onlangs heeft de staatssecretaris groen licht gegeven om een verplichte eigen bijdrage te vragen aan werkende Oekraïners binnen de opvang. De kans is aanwezig dat men geen vrijwillige eigen bijdrage betaalt en wacht op de verplichte eigen bijdrage.

1.2. Er vindt geen controle plaats op het wel of niet betalen van een vrijwillige eigen bijdrage

We gaan niet controleren of de ontheemde de vrijwillige eigen bijdrage heeft betaald of niet. De bijdrage is immers vrijwillig en niet verplicht. Ook wordt niet gecontroleerd hoeveel er per persoon of gezin wordt betaald aan vrijwillige eigen bijdrage. Hiermee leggen we de verantwoordelijkheid bij de Oekraïense bewoner en voorkomen we extra werk en fte kosten.

Financiën, middelen & capaciteit

De eigen bijdrage wordt gestort bij het reguliere budget opvang Oekraïners, taakveld 6.1 (Samenkracht en burgerparticipatie).

Uitvoering

Na akkoord van het college worden de ontheemden binnen de opvanglocatie via een brief geïnformeerd over het voornemen van de gemeente om een vrijwillige eigen bijdrage te innen per 1 mei 2024. Indien nodig wordt er per locatie een bijeenkomst gehouden om de ontheemden te informeren en eventuele vragen te beantwoorden. Informatie over het vragen van een eigen bijdrage aan Oekraïners wordt opgenomen op de website met een FAQ. We melden deze actie in onze lokale media: lokaal h-a-h blad, en sociale media. De ingangsdatum is 1 mei 2024.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top